

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Kato. Makovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne politvrste za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Razpadanje Plojevega kluba.

Na Dunaju se vršijo med jugoslovanskimi poslanci važni dogodki. Poslanci iz Plojevega kluba, ki imajo krščansko-socialne volilce za seboj, so izstopili iz liberalnega Plojevega kluba ter vstopili v Slov. klub. Za sedaj so izstopili štirje poslanci: dr. Duličič, Ivanišević, Perić in Prodan. S tem je narastel Slovenski klub na 22 članov in je pri sedanjih razdrapanosti v poslanski zbornici postal izmed najmočnejših klubov.

Odločno in neutrudno postopanje naših slovenskih poslancev za pravice slovenskega ljudstva ni ostalo neopaženo med hrvatskim ljudstvom. Naša kat. narodna organizacija je našla tudi na Hrvatskem odmev in posnemanje. V kraljevini hrvatski je nastala krščansko-socialna stranka prava in istotako tudi v Dalmaciji. Hrvatsko ljudstvo zahteva, da se tudi v politiki upošteva katoliško stališče in da se njega poslanci ne družijo z liberalci. Zato je zahtevalo ljudstvo, da njega poslanci izstopijo iz Plojevega kluba in se združijo z našimi slovenskimi poslanci. To so tudi storili, ubogali so glas ljudstva, in omenjeni štirje poslanci so že člani Slovenskega kluba.

Kako celo drugače je ta četvorica hrvatskih poslancev ravnala kakor zastopnik ptujsko-ormoškega okraja, dr. Ploj! Ta je bil izvoljen od katoliške strani, in čeprav se je želelo, da se združi s svojimi ožimi slovenskimi tovariši, priklopil se je, ne zmeneč se za mnenje svojih volilcev, liberalnim tovarišem. S tem je pomagal sicer za nekaj časa liberalizmu na Slovenskem, a sedaj, ko se je vzbudila katoliška zavest tudi na Hrvatskem zelo mogočno, dobil je hud političen udarec. Tovariši, ki so bili skozi tri leta z njim, so nam povedali, da za nje kot zastopnike katoliškega ljudstva, ni mesta v njegovem klubu. Najnovejši dogodek, ki se je izvršil na Dunaju, pa obenem jasno dokazuje, da naša stranka ni iz kakih osebnih ozirov delala proti Ploju in njegovemu klubu, ampak iz istega prepričanja kakor štirje izstopivši hrvatski poslanci, namreč ker je Plojev klub le zavetje liberalcev, ne pa zastopnikov jugoslovanskih narodov.

Ptujsko-ormoški okraj, sedaj je čas, da zopet govoriš odločno besede s svojim poslancem, ki ti je uskočil v tabor, kjer je zbirališče jugoslovanskega liberalizma!

PODLISTEK.

Naše jeruzalemsko romanje.

(Konec.)

Za tujce so sedaj pripravljeni v Jerihu veliki hoteli Jordan, Gilgal, Bellevue, du Parc, kjer je bilo tudi za nas pripravljeno kosilo in prenočišče.

To kosilo je bilo prava pokora za nas. Juha čisto vodena, potem strašno mastno ovčje meso, potem še neko drugo meso, pravili so, da je bilo kamelino. Najboljša je bila še črna kava. Še slabše je bilo s pijačo. Voda je bila mlačna in gosta, kakor svez hruškovec. Vino bi bilo dobro pa so ga nalašč pustili stati celo dopoldne na pekočem soncu, da je bilo kakor krop in se steklenice skoraj nisi mogel prijeti, tako je bila vroča. To so storili nalašč, da bi popili čim manj vina, ker je bilo že naprej plačano. Na dvorišču so imeli v nekem zaboju pivo na ledu, ki se je pa moralo posebej plačati. Toda pivo je nevarna reč, še doma si človek lahko z njim želodec pokvari, kaj šele v daljnem turškem Jerihu. Ni preostajalo drugo, kakor trpeti žejo in se tolažiti s tem, da bo tudi to minolo.

Po kosilu smo imeli do 3. ure počitek. Strašne ure! Utrujeni smo bili vsi, toda očesa ni bilo mogoče zatisniti. Vročina je bila še v senci huda, da bi lahko človeku možgani zavreli v lobanji, žeja je bila vedno hujša, in povrh še nadležne jerihonske muhe, ki so zelo majhne, pa sitne prav kakor muhe. Menje je mikalo, napraviti majhen izlet v okolico, in si ogledati razvaline starega Jeriha, toda vročina je bila moreča, in povrh še življenje nevarno, oddaljiti se od skupine. Svojih kosti le še ne bi rad pustil na jerihonskem polju in svoje mošnje ne beduinom. No, na svetu vse mine, prišla je 3. ura in naložili smo se

Državni zbor.

Po dolgem odmoru se je dne 24. m. m. otvoril zopet državni zbor. Vlada je predložila proračun za leto 1911. Izdatki so proračunjeni na 2780 milijonov kron. Nas zanima najbolj poljedeljsko ministrstvo. Izdatki tega ministrstva so proračunjeni na 58 milj., in ako primerjamo to svoto z izdatki drugih ministrstev, vidimo, da je to najslabše od vlade obdarjeno ministrstvo. Celo mlado ministrstvo za javna dela dobiva že 100 milijonov.

Važnejše postavke v proračunu za poljedeljsko ministrstvo so take-le: Za poljedelski in gozdarski pouk 1.536.000 K; naravnostno pospeševanje poljedelstva in gozdarstva 6.102.100 K; za statistiko in strokovne informacije 170.000 K; za prenavljanje vinogradov 400.000 K; za melioracije 4.400.000 K; donesek za melioracijski fond 8.000.000 K; donesek države za povzdigo živinoreje in vnovčevanje živine 6 milijonov K; za izvrševanje agrarnih postav 534.000 K. V krogih kmečkih poslancev vlada splošna nevolja zaradi tako mačehovske skrbi za poljedelstvo v Avstriji.

Ker pa v kratkem času do novega leta ni mogoče, da bi se rešil cel proračun, se bo dovolil najprej le začasni proračun za prvo polovico prihodnjega leta. Seveda tudi začasni proračun še ni zagotovljen, kajti predlog mora skozi proračunski odsek, a tam se bo nadaljevala slovenska obstrukcija. Vlada si je v svesti te velike nevarnosti, in zato se je začela pogajati s Slovenci. Pogajanja so dosedaj tajna.

Ko je finančni minister vložil s posebnim govorom začasni proračun in stalni proračun, se je začela razprava o preskrbi cenih stanovanj za delavske stanove. Toda več kakor o stanovanjih, se je govorilo o draginji. V soboto, dne 26. m. m. se je sprejel predlog za preskrbo cenih stanovanj. Novi zakon ima ta-le namen:

Dobrih in zdravih stanovanj tudi na deželi zelo pogršamo. Kmet, ki nima svojih ljudi, oziroma stanovanja za delavce, jih večinoma za drago plačilo več dobiti ne more.

Zelo velika krivica se godi posestnikom na deželi, da zahtevajo davčne oblasti hišno-najemni davek tudi od delavskih hiš. Če je viničarska hiša prosta hišno-najemninskega davka, zakaj se zahteva potem

hišno-najemninski davek od stanovanja poljskega delavca. Dandanes bi lahko še mnogo ljudi živelo, in marsikatera obitelj bi si rada zidala stanovanje na deželi, pa zaradi velike draginje delavcev in stavbenega gradiva ne more. Da se temu odpomore, se je sprejela v zbornici postava za preskrbo cenih stanovanj, in upanje je, da ji tudi gosposka zbornica pritrdi. Glavni obseg te postave je: Za zidanje in zboljšanje stanovanj v nižjih krogih se bodo ustanovili skladi za preskrbo cenih stanovanj, in država bo prispevala: od leta 1910 do leta 1920 po 6 milijonov na leto v ta namen.

Sklad za preskrbo cenih stanovanj je določen: Za samostalne korporacije, kakor okraji, občine, javne samouprave, zavode, stavbene in dobrodelne zadruge itd. Iz tega sklada se bodo dajala posojila za nakup potrebnih prostorov, za stavbo novih delavskih hiš, ter se bodo tudi že na obstoječih hišah odplačevala. Kot delavska stanovanja veljajo tista, katerih sobe s kuhinjo vred ne presegajo 80 kvadratnih metrov. V celi postavi bode vlada še izdelala podrobni načrt o izpeljevanju te postave, kar bomo svoječasno poročali. Slovenski poslanci bodo skrbeli, da bodo v komisiji, ki bo razdeljevala omenjeni denar, tudi Slovenci zastopani.

V torek, dne 29. m. m. se je začela razprava o nekaterih predlogih draginjskega odseka, kako bi se preprečila draginja. Sovražniki kmata zahtevajo, da se odpro meje za tujo živino in se dovoli uvoz tujega, posebno argentinskega mesa. Stališče Slovenskega kluba, ki je proti vsakemu oškodovanju kmečkega stanu, bo zastopal poslanec Roškar.

V teku zadnjih dni so štajerski slovenski poslanci vložili te-le predloge in vprašanja:

Dr. Korošec je stavil nujni predlog za podpore onim, ki so bili letos poškodovani po toči v okrajih Rogatec, Šmarje in Kozje.

Dr. Karl Verstovšek je vložil nujni predlog za po toči poškodovane posestnike v občinah: St. Vid, Razborje v slovenjegraškem okraju, Skale, Topolšica in Šoštanj (okolica) v šoštanskem okraju.

Dr. Verstovšek je stavil tudi interpelacijo na pravosodnega ministra dr. Hochenburgerja glede naravnostnih turških razmer pri sodiščih na Spodnjem Štajerskem. Interpelacija opisuje obširno nezno stanje, pod katerim ječi slovensko ljudstvo ra-

nejo. Ribe, ki zablodijo iz Jordana v Mrtvo morje, takoj poginejo. Na celnem svetu ni kaj enakega najti, za zemljestanstvo je to prava uganka. Leži 394 metrov pod gladino Sredozemskega morja, dolgo je 76 kilometrov ali 20 ur hoda, široko 15 kilometrov ali 5 ur hoda, globoko je do 399 metrov. Nekateri topiseci pravijo, da je čisto mirno, ker je voda pretežka. Ob našem prihodu je voda precej močno plivkala, dasi je bilo mirno vreme. Izgleda pa res kakor kaka raztopljena kovina ali razlito olje. Ima namreč 26 do 28% raznih soli; klor-kalcij povzroča, da izgleda kakor olje, klor-magnezij pa mu daje strahovito ogaven okus. Čudna in hudomušna voda je to. Če se hočeš podurniti, se ne moreš, sili te na površje, pač pa ti hoče glavo obrniti dol, noge pa kvišku, in gorje, če dobiš vodo v usta in v oči. Po kopanju navadno koža hudo srbi.

Ko smo nekateri čapljali v morju, je zadonel na obrežju gromovit „Zivio“. Tam je stala bajta, kjer se je dobilo grozdje, pa tudi pivo. Tako mogočen je danes promet, da celo na Mrtvo morje dospe evropsko pivo. V tej bajti so tedaj zagnali naši sopotniki tak vrišč. In kaj je bilo? Mož, ki je prodajal tam pivo in grozdje, je bil — Slovenec iz Prekmurskega, njegov tovariš pa Bolgar, torej tudi Slovan. Slovana pač človek povsod najde, čeravno nam nemškutarji vedno trobijo, da s svojim jezikom nikamor ne pridejo.

Od Mrtvega morja vidimo v daljavi proti zapadu Oljsko goro, ki jo razpoznamo po visokem zvoniku ruske cerkve, od vzhodne strani pa gleda preko Jordana gora Nebo, od koder je Mojzes videl sveto deželo, v katero mu ni bilo dano priti.

Solnce je pošiljalo zadnje žarke na Mrtvo morje, ko smo se poslovili od njega in se vrnili v Jeriho. Tolažili smo se, da morda zvečer zapihlja hladen veter, kakor je bilo v Jeruzalemu, a motili smo se; vlekel je kulhan veter iz puščave. Doma nas je čaka-

di nemškutarskega sodnijskega osovja. Zlasti se poziva pravosodno ministrstvo, da ukrene potrebno, da se slovenske izpovedbe vedno protokolirajo slovenski.

Posl. Roškar je vložil nujni predlog, s katerim zahteva od c. kr. vlade hitre in zadostne pomoči za vse, v mariborskem in ljubljanskem okraju v sled raznih ujm pomanjkanje trpeče ljudstvo.

Poslanec Pišek je dne 26. novembra interpeliral ministra zunanjih zadev zaradi nemških napisov na okrajnih cestah v konjiškem okraju. Zahteval je, ker je celi okraj popolnoma slovenski, da se napravijo kazipoti slovenski. Nemški okrajni zastop s samonemškimi napisi (kazipoti) izziva Slovence.

Dne 27. novembra je stavil poslanec Pišek nujni predlog za po toči hudo poškodovane občine v konjiškem in slovenjebistriškem slovenskem okraju.

Slovenski klub je sedaj močen in šteje 22 članov. V klub sta stopila novoizvoljena slovenska poslanca dr. Verstovšek in Jare ter hrvatski poslanci dr. Dulibič, Ivanišević, Prodan, Perič, ki so bili dosedaj v Plojevem klubu. Plojev klub šteje samo 13 članov, in še ti so med seboj needin.

Politični ogled.

— **Enoten češki klub.** Češki poslanci so se združili v enoten češki klub. Predsednik mu je bivši trgovinski minister dr. Fiedler.

— **Hrvatski sabor** odprt in odgoden. V torek, dne 22. novembra t. l. se je sešel novoizvoljeni hrvatski sabor. Ob 11. uri je otvoril sejo starostni predsednik dr. Erazem Barčič, prečitavši kraljev odlok, s katerim je bil sklican sabor. Poslanec Kumičić je obžaloval, da ni tudi Reka zastopana v saboru. Nato je sopol v sabor ban Tomašić in je prečital kraljev odlok, v katerem je izražena nada, da bo de sabor deloval, in da se sestavi v ta namen potrebna večina. Po prečitavanju tega odloka je bil sabor odgoden.

— **Italija proti Avstriji.** Italijanska vlada zahteva 200 milijonov lir za nove trdnjave ob meji. Od te vsote porabijo tri četrtine za utrdb ob avstrijski meji. Zelo značilno za prijateljske odnose med Italijo in Avstrijo je tudi to, da bo premeščen sedež 4. armadnega zbora iz Genove v Padovo. S tem bodo posadke na avstrijski meji zopet znatno ojačene.

— **Novi ruski minister** za zunanje zadeve. Te dni je bil imenovan ministrom za zunanje zadeve na Ruskem Sergij Dimitrijevič Sasonov. Do sedaj je opravljal te posle Izvoiski. Sasonov je menda najmlajši zunanji minister v Evropi, ker ima komaj 45 let. Služil je pri poslanstvu v Londonu, pri Vatikanu je bil 10 let. Sasonov je poročen s sestro žene ruskega ministrskega predsednika Stolypina.

— **Angleški državni zbor** je razpuščen. Nove volitve, ki bodo tako hude, kakor doslej še nikdar niso bile, bodo vršene šele to zimo. Gre se za uničenje gosposke zbornice. Volilni boj se je že pričel.

Razne novice.

* **Duhovniške vesti.** Gosp. Alfonz Požar, kaplan v Vojniku, je dobil župnijo Frankolovo. Gosp. Ferdinand Žgank, kaplan v St. Jurju ob juž. žel., je prestavljen za kaplana k Sv. Martinu pri Velenju.

* **Razpisana župnija.** Ker gre dosedanjim častiti gospod župnik Anton Kocuvan v pokoj, je razpisana župnija Lembah (patronat nadžupnija Hoče). Prošnje je vložiti do 3. jan. 1911.

* **Iz politične službe.** Bivši državni poslanec in okrajni glavar v Bukovini Franc grof Bellegarde in namestniški tajnik Robert pl. Costa Rossetti sta imenovana za okrajne glavarje na Štajerskem.

la zopet nevžitna večerja mastnega mesa in vino, ki se je zopet celi popoldan kuhalo na solncu. Bali smo se noči, dasi smo imeli že ob 3. uri odriniti. En čas smo si kratili noč na dvorišču s kramljanjem in zevanjem, potem smo si poiskali svoje soparno ležišče. O spanju ni bilo govora, vročina huda, žeja še hujša, povrh pa nemir po ulicah. Turki so imeli takrat svoj postni mesec (ramadan), ko celi dan od solnčnega vzhoda do zahoda ne smejo nič jesti, zato pa si ponoči tem bolj privoščijo. Kričali in zabijali so torej celo noč. Zaradi sparine smo si pustili odprta vrata in okna, ponoči pa je vendar potegnil od nekega tudi hladni veter, ki nam je zapustil v spomin nahod in trganje po udih, ki je pozneje na ladji dobilo še novo podporo in še sedaj — vsaj pisatelja teh vrstic — „trgatev“ v udih spominja na tiste čase.

Zjutraj točno ob 3. uri je bilo vse pripravljeno za odhod. To je bila zmešnjava, menda hujša, kakor tista, ko so šli Izraelci iz Egipta. Tema je bila prav egiptovska, arabski kočijaži nimajo luči, vas seveda tudi ni bila razsvetljena. Prerivali smo se skozi voze in iskali svoje voznike, ker smo se morali z istimi voziti kakor prejšnji dan.

Občudovali smo pri tem jezikovno spretnost naših arabskih voznikov. Na enem vozu so se vozili štirje Hrvatje in prejšnji večer so povedali vozniku svoja imena. Drugo jutro je mož res klical vsa štiri hrvaška imena. Mi smo pa dolgo iskali svoj voz, bil je znotraj modro pobarvan. Zažigali smo žveplenke in ga naposled našli. Kar osupnili smo, ko nam je mož čisto slovenski povedal: „Ne vzamem nikoga drugega.“ Precej slovanskih besed vjamejo od Rusov, pa imajo tudi nenavadne talente za jezike. Nazadnje smo

* **Iz šole.** Deželni šolski svet je odredil, da se ustanovi v St. Lenartu v Slov. gor. samostojna 14-razredna meščanska ljudska šola z nemškim učnim jezikom. 4-razredna ljudska šola v Artičah pri Brežicah je razširjena v 5-razredno. Nastavljeni so: na ljudski šoli pri Sv. Antonu v Slov. gor. kot nadučitelj tamošnji stalni učitelj in začasni šolski vodja Anton Vogrinec, na ljudski šoli v Kaplji kot nadučitelj tamošnji začasni šolski vodja Ditmar Grösslinger. Stalni so postali: na ljudski šoli v Soboti tamošnji začasni učitelj Albin Siler, na ljudski šoli v Trbovljah tamošnje začasne učiteljice Eleonora Vodušek, Marija Windischer, Štefka Cimperšek in Marija Arzenšek, na ljudski šoli v Poljčanah stalni učitelj v Studenici, Sebastijan Krotky, na ljudski šoli v Lučah tamošnja učiteljska suplentinja Gizela Dominikus, na ljudski šoli v Zibiki tamošnja začasna učiteljica Marija Troha, na ljudski šoli v Središču tamošnja učiteljska suplentinja Alojzija Kocmut, na ljudski šoli pri Sv. Tomažu pri Ormožu učiteljska suplentinja pri Sv. Barbari v Halozah, Alojzija Herg. Stalni učitelj Leopold Čulj je prestavljen s Ptujске gore v Dobro. Stalni učitelj pri Sv. Vidu pri Ptuj, Ivan Klenovšek, je vstopil v pok. Dež. šol. svet je imenoval učiteljskega kandidata T. Gselmana za provizoričnega učitelja na ljudski šoli v Makolah. Provizorični učitelj na šoli v Soštanju Miloš Tajnik je imenovan za definitivnega učitelja na isti šoli. Za suplenta na ljudski šoli v Slov. Bistrici je imenovan učiteljski kandidat Jožef Steinberger. Učiteljski kandidat Karl Rumpret je imenovan za učiteljskega suplenta na ljudski šoli Zdole pri Brežicah. Razpisano je mesto učitelja na 14-razredni ljudski šoli III. krajevnega razreda v St. Florijanu pri Doliču, pošta Mislinje. Prošnje do 31. dec. Pri Sv. Bolfenku v Slov. gor. je do 15. dec. razpisana služba učiteljice na tamošnji 2-razredni ljudski šoli. Učiteljski kandidat g. M. Majcen je imenovan za učiteljskega suplenta na ljudski šoli v Hajdinu pri Ptuj.

* **Iz pošte.** Absolvirani realoc Karl Binder v Mariboru je imenovan za poštnega praktikanta pri pošti v Mariboru I. Poštar Janez Schwischay v Konjicah je prestavljen kot višji poštar prvega plačilnega razreda v Feldbach. Poštar Emil Schwischay v Rogaski Slatini je na lastno prošnjo prestavljen v Konjice.

* **Plojeva samouvala.** Ploj se je na vse moči in z vsemi sredstvi trudil, da je zlezal v letošnje delegacije. Naši listi so že poročali o tistem „lepem“ načinu, kako je prišel Ploj do delegacijskega mandata, in o njegovi prosluli politični značajnosti, s katero ga je izvrševal. Kako daleč sega njegova politična značajnost, se vidi tudi iz tega, da v svojem glasilu „Sloga“ da izrabljati v svoj prid besede našega cesarja. Pri vsprejemu delegacij po našem presvitem cesarju, se je namreč Ploj močno potrudil, da je bil predstavljen Nj. Veličanstvu. Pri tej priliki se je vršil kratek razgovor, katerega pa Ploj, kakor poroča v „Slogi“, dobesedno ne more naznani „iz raznih obzirov“, najbolj seveda zavoljo tega ne, ker besede ne vsebujejo tiste hvale, katero bobna „Sloga“ med svet. Nj. Veličanstvo se je namreč samo pohvalno izrazilo o trudu in delu, ki ga je imel Ploj s svojim poročilom. Tako hvalo pa izreka naš presviti cesar v svoji veliki ljudnosti in dobrotljivosti napram vsakemu poslancu, ki ima kakšno poročilo, in tudi napram drugim. To je bila vsa hvala, ki jo „Sloga“ tako gostobesedno in bahato trobi med naše ljudstvo. Odločno moramo oporekati, da se besede našega presvitlega cesarja zlorablja v osebno povzdigo poslance, ki se krčevito oprijemlje vsakega sredstva, da ne bi utonil popolnoma v političnem vrtnu, v katerega ga je zanesla njegova sebičnost. Kako dobro in premišljeno — po „Slogi“ — besedah — dela načelnik kluba trinajstih v korist svojih volilcev in sploh Slovencev, o tem je naš narod že sodil in bo še sodil.

se srečno zbasali na voze vsi; nihče ni ostal tam, kakor smo pozneje v Evropi, doma morali slišati! A prišli smo do tiste nesrečne strmine, kjer smo morali prejšnji dan peš navzdol. Za nas ni bilo težavno, iti navzgor, ampak kjer niso hoteli iti naprej niti s praznimi vozovi. To je bila zmešnjava, kakor bi hotel biti sodnji dan. Vozniki so vpili, bič žvižgali, kolesa škripala, mi se smukali med vozovi, prvi vozovi so gori na hribu srečali beduine s kamelami. Kakor pošasti so izgledale v temi te mesnate gore. Beduini in kočijaži so se začeli kregati, beduinski psi lajati in nazadnje puške pokati. Vse se je zmešalo, nismo vedeli, ali so naši vozniki naprej ali zad, vodnik sam ni vedel, kje so vozniki, oziroma ni hotel vedeti. Na vrhu smo čakali blizu eno uro, pa naših voznikov ni bilo, šli smo peš in naposled vjeli praznega voznika, ki nas je le po sili sprejel, češ, da nismo „njegovi“. Tako smo se prerili do pol pota, do gostilne tistega usmiljenega Samaritana, kjer smo našli svoje voznike. Nekaj romarjev pa je res izgubilo svoje voznike in so morali peš v Jeruzalem, celih 7 ur, vozniki pa so šli prazni. Bilo je pač pri tem tudi nekaj arabske goljufije. Glavni vodnik, ki je prevzel celo reč, ali dragoman, je ostal lepo v Jeruzalemu in poslal z nami le svojega hlapca, ki mu ni bilo veliko mar za nas. Oddahnili smo se, ko smo bili okoli 10. ure zopet doma v Jeruzalemu.

Sklep.

Tretji izlet je bil k sv. Janezu v gorovju ali Ain Karim, na kraj, kjer je obiskala Marija sv. Elizabeta, in kjer je bil rojen sv. Janez Krstnik. To je zahodno od Jeruzalema in se vozi eno uro. Vas ima

* **Odkrita beseda.** „Slov. Narod“ z dne 19. m. m. piše doslovno, naše politično stališče jasno označuje sledeče: „Dasi neradi in v svojo sramoto, moramo priznati, da je vsa slovenska politika in skoro vsa gospodarska moč na Koroškem v klerikalnih rokah, zakaj posamezni samostojni (to se pravi liberalni) možje ne pridejo v poštev. Klerikalizem ima torej na strani skoro vse slovensko ljudstvo.“ To izjavo „Slov. Naroda“ vzamemo z zadovoljstvom na znanje. Saj smo vedno trdili, da liberalizem na Slovenskem nima ugodnih tal, in srečno do tega prepričanja so končno po dolgem obnavljanju prišli tudi liberalci.

* **Slov. občine, pozor!** Po pravici se pritožujemo Slovenci, da nam tuji samovoljno pačijo imena naših krajev. Nekaj je seveda kriva tudi naša, pravzaprav občinskih uradov nemarnost in zanikrnost. O priliki letošnjega ljudskega štetja se da v tem pogledu popraviti, kar so zagrešili drugi in mi zamudili. Popisati bo treba tudi imena krajev. Kakor bodo vpisana ta imena, tako pridejo v uradni seznamek. Zdaj nam je torej dana prilika, da se za vselej znebimo mnogih, za nas naravnost sramotilnih pokvar naših krajev. Občine naj strogo pazijo, da zapišejo za imena krajev samo pristna domača ljudska imena brez vseh, nam doslej vsiljenih tujih pokvek! Slovenske zemlje lice bodi čisto!

* **Izboljšanja vojakom.** Z današnjim dnem je stopilo v veljavo od delegacij dovoljeno izboljšanje plač. Naredniki višje stopinje bodo dobivali od zana-prej dnevno 90 vin., naredniki nižje stopinje 70 vin., četovodje višje stopinje 70 vin., nižje stopinje 48 vin., korporali višje stopinje 40 vin., nižje stopinje 36 vin., desetni 24 vin., prostaki 16 vin.

* **Kava bo dražja.** Kava se vsled letošnje slabe letine podraži v kratkem za 20 vin. pri kg.

* **Izvoz krmil** v Rumunijo zopet dovoljen. Meseca junija leta 1909 je bila rumunska vlada prisiljena, vsled slabe letine prepovedati izvoz krmil. Ta prepoved, ki je veljala pred vsem za seno, slamo in deteljo, se je sedaj odpravila. Povod temu je dala letošnja zelo ugodna letina. Samo pšenice se je pridelalo 17 milijonov hektolitrov več nego lani. Tudi sena, detelje in drugih krmil se je zelo mnogo pridelalo.

* **O vlogah** na deželni odbor in druga oblastva. Deželnemu odboru prihajajo večkrat razne prošnje zadrug, društev in posameznikov, ne da bi bil naveden v prošnji namen, v katerem se naproša podpora. Marsikdo prosi tudi v isti vlogi podpore v razne svrhe. V tem oziru opozarjamo svoje čitatelje, da je vsaki vlogi na oblastva natančno označiti namen, iz katerega se je vložila prošnja, da je prositi za vsako stvar v posebni vlogi in vsako prošnjo treba podpreti s potrebnimi dokazili in priložiti morebitne načrte, proračune itd. Drugače se prositelju lahko zgodi, da se mu prošnja odbije navzlic resnični potrebi, ker jo ni zadostno utemeljil, ali pa povzroči oblastvu s svojo nerodno sestavljenostjo vlogo ob nepotrebnega dela.

* **Novi studenčni red.** Okrajna glavarstva so poslala na posamezna županstva besedilo novega studenčnega reda, katero se mora pojasniti županom. Glasom tega studenčnega reda morajo občinski odbori izvoliti posebno komisijo, ki mora nadzirati studenčce in vodovodne naprave po občini. Studenci s sesalkami se morajo po določenih studenčnega reda očistiti vsako drugo leto. Navadni in plitvi studenci pa se morajo osnažiti vsako leto. Tudi se morajo studenci dobro zadeti, da ne pridejo v pitno vodo škodljive tvarine.

* **Kmetovalci, pozor!** S 1. januarjem 1911 stopi v veljavo nova postavna odredba o varnostnih pripravih pri kmetijskih in drugih strojih. Mlatilnice, domači mlini, vejalnice, stroji za pripravo krme i. dr. morajo biti opremljeni z varnostnimi pripravami, da se prepreči morebitne nesreče. Kdor ne bo zavaroval strojev, zapade kazni. Natančneje o tem se izve pri županih.

kakih 2000 prebivalcev. Frančiškani imajo velik, trdnjavi podoben samostan in lepo cerkev, kjer je stala po izročilu Caharijeva hiša. Krasni vrtovi in bistra voda dičejo ta kraj.

In tako je bilo končano naše jeruzalemsko bivanje. V petek dne 16. septembra smo se ob 6. uri zjutraj zbrali na jeruzalemskem kolodvoru. Še en pogled na Sijon in na Oljsko goro, pa je pozemeljski Jeruzalem izginil našim očem. Okoli 10. ure smo bili že zopet na naši ladji „Tirol“, ki nas je odnesla nazaj v domovino.

Videli smo veliko, izkusili mnogo, naučili se marsikaj. Naši liberalci so seveda vihali nosove, češ, čemu ta potrata. Resnično, bolj omejenih, bedastih in nazadnjaških ljudi ni, kakor so naši liberalci. Nemškim protestantom liberalci gotovo ne morejo očitati „klerikalizma“, in vendar visoko cenijo potovanje v sveto deželo. No, naši liberalci so ostali doma, naj tedaj tisti denar, ki so si ga prihranili ta čas, dajo n. pr. za slovensko vseučilišče, pa bode lepa svota. Ampak oni so med tem popivali po gostilnah, trtili čas po kopalnicah, to je po njih nazorih napredno. Pustimo jih! Mi smo pa storili veliko dejanje, stopili smo kot narod na tiste kraje, ki so sveti vsem kristjanom. Zato bodi Bogu hvala, nam pa v versko okrepitev. Končno ne pozabimo, da smo jeruzalemski romarji še naprej v neki zvezi; če kateri umrje, naj se njegovo ime naznani v časnikih.

Končno še enkrat poudarjam, da te črtice niso smatrati za pravi palestinski potopis, ker tak bi bil za „Slov. Gospodarja“ preobširen in nazadnje dolgočasen.